

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ :

1. ಕಪಿಯ ಕುಣಿತ ಕಂಡು ಕೋಪಗೊಂಡವನಾದ (3)
3. ಆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂಬ ಆಜ್ಞೆ ಬಂದಿದೆ (3)
4. ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದದ್ದೇ ಆಕೆಯ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ (3)
6. ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದವ ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಮುಗ್ಧ (4)
7. ಯಾವುದೇ ದೇಶಕ್ಕಲ್ಲ, ಜಗತ್ತಿಗೇ ಒಡೆಯ - ದೇವರು (4)
9. ಲಾಗಹಾಕಲೂ ಬೇಕೇ ಮುಹೂರ್ತದ ಸಮಯ? (4)
11. ಆಸರೆ ತಪ್ಪಿತೆಂದು ತಪ್ಪು ಧ್ವನಿ ತೆಗೆದ (4)
15. ಕೊಂಡು ತರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಅದು ಸಾಗರ (3)
16. ಮುರುಡೇಶ್ವರನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಧವಗುಡುವ ವಾದ್ಯ (3)
17. ಮುರುಗನ ಆಭರಣಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಹೊಳವು (3)

ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ :

1. ಶಂಕೆಯೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಕ್ಷೇಮ(3)
2. ಡಗ ಡಗ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತದೆಂದರೆ ಅದು ಲೋಹದ ಹಾಳೆಯೇ ಹೌದು (3)
3. ಅಶ್ವಿನಿಯ ಮನದಲ್ಲಿ ಅದೇನು ಆಸೆ ? (3)
5. ಮುದ್ದು ಮಗ ಸರಿ. ಆದರೆ ಭಾರೀ ಹೇಡಿ, ಪೆದ್ದ (3)
6. ಘೋರ ದಾವಾನಲಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದ ಬೆಂಕಿ ಹೇಗೆ ? (3)
8. ಶೂರರ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಸಕ್ಕರೆಯೇ ತಾನೇ ? (3)
10. ಮನೆ ಕಾಯಲಿಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲುವುದೂ ಒಂದು ದುಡಿಮೆಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ? (3)
12. ಅವರ ಹೆಸರೇನುಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲೆಡೆಗೂ ಹರಡು (3)
13. ಒಲ್ಲೆ ಎನಲು ಮನಸೇ ಬಾರದಂಥ ಪ್ರೀತಿ (3)
14. ಕಡೆಗೂ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು , ' ದಕ್ಷಿಣದ ಕಾಶ್ಮೀರ ' (3)

26-11-15ರ ಉತ್ತರಗಳು

ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ:

1. ನಿರಾಕಾರ 3. ಅದುರು 4. ಜಾಗ್ರತೆ 6. ತರತಮ (= ತಾರತಮ್ಯ)
  7. ನವರಸ 9. ದಿವಸ್ವತಿ 12. ಪ್ರಚಾರಕ 14. ಲತಾಗಿ 15. ಧರಣಿ
  16. ಲಕ್ಷಜನ
- ಮೇಲಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ :
1. ನಿರುಪಮ 2. ರಜಾದಿನ 3. ಅಬ್ಬರ 5. ತೆಪರ 6. ತಳಹದಿ
  8. ಸಹಾಯಕ 10. ವಲಲ 11. ತಿಮಿಂಗಿಲ 12. ಪ್ರಸಾಧನ 13. ರಮಣಿ

ಸರ್ಪ ನಡಿಗೆ ಹೇಗೆ?

ಸರ್ಪ - ಅದು ಸರಿಸ್ಪರ್ಶ ವರ್ಗದ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಾಣಿ; ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂದು ಕುಖ್ಯಾತ ಕೂಡ . ವಿಷಸಹಿತ ಮತ್ತು ವಿಷರಹಿತ - ಎರಡೂ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3,500 ಪ್ರಭೇದಗಳಾಗಿ ವಿಕಾಸಗೊಂಡಿರುವ ಸಕಲ ಸರ್ಪಗಳದೂ ವಿಧ ವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ - ಚಿತ್ತಾರಗಳ ಚರ್ಮ. ದಾರದಂತೆ - ಹಗ್ಗದಂತೆ ಆಕಾರ ; ಉದ್ದನ್ನ ಶರೀರ . ಯಾವ ಸರ್ಪಕ್ಕೂ ಕಾಲು - ಪಾದಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾಲ್ಕೇ ಅಂಗುಲ ಉದ್ದದ 'ದಾರ ಸರ್ಪ' ದಿಂದ 33 ಅಡಿ ಉದ್ದ ಮುಟ್ಟುವ 'ರೆಟಿಕ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಪೈಥಾನ್', ಮತ್ತು 225 ಕಿಲೋ ತೂಕ ಮೀರುವ 'ಅನಕೊಂಡಾ' ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಪಗಳೂ ಚಲನ ಸಮರ್ಥವಾಗಿವೆ. ಬಲಿಯ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಲು, ಆಹಾರ ಅನ್ವೇಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವು ವಿವಿಧ ವೇಗಗಳಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತವೆ.

ಕಾಲುಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ದುಂಡಾದ ಶರೀರದ ಸರ್ಪಗಳು ಓಡಾಡುವುದು ಹೇಗೆ? ಅದು ಹೇಗೆಂದರೆ ಕಾಲುಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಚಲನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗ ಲೆಂದೇ ಸರ್ಪಗಳ ಶರೀರದ ತಳಭಾಗದ ಚರ್ಮ ಅಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಗಳ ಚಕ್ಕೆ ಚಕ್ಕೆ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ . ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಚಲನೆಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ 'ಹಿಡಿತ'ವನ್ನು ಈ ನಿರ್ಮಿತ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಹಾವುಗಳು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಗಳ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಧಾನ ಬಗೆಗಳ ಚಲನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ .

* ಮೊದಲಿನದು ಗರಿಷ್ಠ ಸರ್ಪ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಬಳಸುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಬಾಗಿ ಬಳಕೆ ಚಲಿಸುವ ಕ್ರಮ (ಚಿತ್ರ 2A) . ಈ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಗಳು ತಮ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ಎಡಕ್ಕೂ, ಬಲಕ್ಕೂ ಬಾಗಿಸುತ್ತ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ತೆವಳುತ್ತವೆ. ಸರ್ಪ ಚಲನೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ವೇಗದ ದಾಖಲೆ ಈ ಕ್ರಮದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಆಫ್ರಿಕಾದ 'ಕಪ್ಪು ಮಾಂಬಾ' ಇದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ತಾಸಿಗೆ ಹನ್ನೊಂದು ಕಿ. ಮೀ. ವೇಗದಲ್ಲಿ ಓಡಿರುವ ವಿಶ್ವ ದಾಖಲೆ ಇದೆ .

* ಹೆಬ್ಬಾವುಗಳು ಎಂದರೆ ಭಾರೀ ಸರ್ಪಗಳು ಹೀಗೆ ಬಾಗಿ ಬಳಕೆ ಚಲಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವು ' ನೇರ ಮುನ್ನಡೆ ' ಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ (ಚಿತ್ರ 2C) .

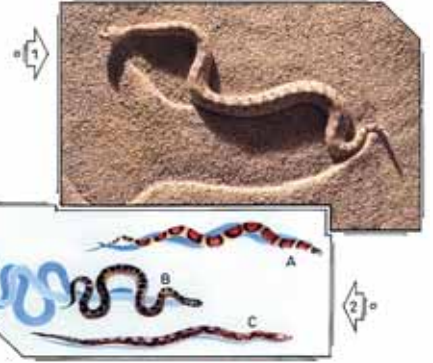
ಅವುಗಳ ಶರೀರದ ತಳಭಾಗದ ಅಡ್ಡಡ್ಡನಾದ ಚರ್ಮಚಕ್ಕೆಗಳು ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕುವಂತೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನೆಲವನ್ನು

ಹಿಂತಳ್ಳುತ್ತ ಶರೀರ ಮುನ್ನಡೆವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ತುಂಬ ಮಂದಗತಿಯ ಈ ಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ದೈತ್ಯ ಸರ್ಪಗಳಿಗೆ ವೇಗದ ಚಲನೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

* ತೆಳು ದೇಹದ ಕೆಲ ಸರ್ಪ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಬೇರೊಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಕ್ರಮ ಹೊಂದಿವೆ . ಅವು ತಮ್ಮ ಶರೀರದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಎಳೆದು ಕಮಾನಿನಂತೆ ಮೇಲೆತ್ತಿ ತಲೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಜಾರಿಸಿ ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತವೆ. (ಚಿತ್ರ 2B) . ಈ ವಿಧಾನ ಶ್ರಮದಾಯಕವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಹುದೂರ ಕ್ರಮಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ .

* ಕೆಲವೇ ಸರ್ಪ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಅಪರೂಪದ ಮತ್ತೊಂದು ಚಲನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ . 'ಸೈಡ್ ವೈಂಡಿಂಗ್' ಎಂಬ ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ಪ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ಬಾಗಿಸಿ ಬಾಗಿಸಿ, ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುತ್ತ ಸಾಗುತ್ತದೆ (ಚಿತ್ರ 1) .

ಏನೇ ಆದರೂ 'ಸರ್ಪ ನಡಿಗೆ' ಯ ಯಾವ ವಿಧಾನವೂ ಭಾರೀ ವೇಗವನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾಜಿನಂತೆ ನುಣುಪಾದ ನೆಲದ ಮೇಲಂತೂ ಸರ್ಪ ನಡಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತೂ ಸುಲಭವಲ್ಲ .

■ ಎನ್. ವಾಸುದೇವ್